

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [bg](#)

bulgāru

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Swipe to change

Valsts tiesību akti

Bulgārija

Šajā lapā tiek sniegta informācija par Bulgārijas tiesību sistēmu un šīs tiesību sistēmas pārskats.

Tiesību avoti

Nacionālie tiesību avoti

Pastāv šādi tiesību avoti:

Bulgārijas Republikas Konstitūcija (izsludināta 1991. gada 13. jūlija Bulgārijas Valdības Vēstnesī Nr. 56, grozījumi publicēti 2003. gada 26. septembra Bulgārijas Valdības Vēstnesī Nr. 85, 2005. gada 25. februāra Bulgārijas Valdības Vēstnesī Nr. 18, 2006. gada 31. marta Bulgārijas Valdības Vēstnesī Nr. 27, 2006. gada 26. septembra Bulgārijas Valdības Vēstnesī Nr. 78 – Konstitucionālās tiesas Spriedums Nr. 7/2006, publicēts 2007. gada 6. februāra Bulgārijas Valdības Vēstnesī Nr. 12),

likumdošanas akti un

noteikumi.

Judikatūra nav oficiāls tiesību avots, taču tai ir pamatojošs spēks.

Eiropas un starptautiskie tiesību avoti

Viens no galvenajiem tiesību avotiem Bulgārijā ir Eiropas Savienības tiesību akti.

Starptautiskie nolīgumi, kas noslēgti starp Bulgāriju un trešām valstīm, ir daļa no valsts tiesību sistēmas.

Starptautiskie nolīgumi, kas ratificēti saskaņā ar Konstitūcijā paredzēto procedūru, izsludināti un stājušies spēkā Bulgārijā, kļūst par daļu no valsts tiesību aktiem. Šādiem nolīgumiem ir prioritāte attiecībā pret jebkuru tiem pretrunā esošu noteikumu, kas paredzēts valsts tiesību sistēmā.

Visi likumdošanas akti ir jāizsludina, un tie stājas spēkā trešajā dienā pēc to publicēšanas datuma, ja vien tajos nav noteikts citādi.

Juridisko instrumentu veidi – apraksts

Rakstveida instrumenti ir Bulgārijas Republikas Konstitūcija, starptautiskie nolīgumi, likumdošanas instrumenti un noteikumi (dekrēti, noteikumi, lēmumi, priekšraksti, instrukcijas un rīkojumi).

Bulgārijas Republikas Konstitūcijai ir visaugstākā prioritāte. Tajā ir noteikta valsts iestāžu organizatoriskā struktūra, principi, pilnvaras un pienākumi, kā arī pilsoņu tiesības un pienākumi.

Likums ir normatīvs akts, ar kuru (atbilstoši Konstitūcijai) tiek reglamentētas vai interpretētas tādas sociālās attiecības, ko iespējams ilgstoši regulēt, atkarībā no konkrētās jomas vai vienas vai vairāku tiesību institūtu vai to apakšgrupu subjektiem. Sīkākai informācijai skat. 3. pantu Likumā par Bulgārijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Visi likumdošanas akti ir jāizsludina, un tie stājas spēkā trešajā dienā pēc to publicēšanas datuma, ja vien tajos nav noteikts citādi.

Ministru padome izdod **dekrētu**, kad tā apstiprina noteikumus, lēmumus vai instrukcijas un kad tā izdod noteikumus, lai nodrošinātu sociālo regulējumu jomās, kuras netiek regulētas saistībā ar tās izpildvaras un regulatīvajām pilnvarām. Sīkākai informācijai skat. 6. pantu Likumā par Bulgārijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Noteikumi ir normatīvs akts, ko izdod kāda likuma pilnīgai īstenošanai. Ar to nosaka valsts vai vietējo pašvaldību organizatorisko struktūru vai arī to darbības iekšējo kārtību.

Lēmums ir normatīvs akts, ko izdod, lai īstenotu dažus noteikumus vai arī citas daļas kādā normatīvajā aktā, kam ir augstāks juridiskais spēks.

Instrukcijas ir normatīvs akts, ar kuru kāda augstāka struktūra pakļautajām struktūrām sniedz norādījumus par to, kā īstenojams kāds normatīvais akts, vai ar kuru tā nodrošina šāda normatīvā akta izpildi.

Ir svarīgi arī citi, nerakstītie tiesību avoti, piemēram, **paražu tiesības** un **vispārējie tiesību principi**.

Augstākās instances tiesu **lēmumus par tiesību aktu interpretāciju** var uzskatīt par sekundāru tiesību avotu.

Konstitucionālās tiesas spriedumi ir jāizsludina Bulgārijas Valdības Vēstnesī 15 dienu laikā pēc datuma, kurā tie pasludināti. Spriedumam jāstājas spēkā trešajā dienā pēc tā izsludināšanas. Ikvienu tiesību aktu, kurš atzīts par neatbilstošu Konstitūcijai, izbeidz piemērot datumā, kurā stāties spēkā attiecīgais spriedums. Tās tiesību akta daļas, kas nav atzītas par neatbilstošām Konstitūcijai, paliek spēkā.

Normu hierarhija

Bulgārijas Republikas Konstitūcija ir tiesību akts ar visaugstāko prioritāti. ES tiesību aktu prioritāte nav nepārprotami noteikta Konstitūcijā, taču uzskata, ka tiem ir augstāka prioritāte nekā valsts tiesību aktiem.

Konstitūcijas 5. panta 4. punktā ir teikts, ka starptautiskie nolīgumi, kas ratificēti saskaņā ar Konstitūcijā paredzēto procedūru, izsludināti un stājušies spēkā Bulgārijas Republikā, kļūst par daļu no valsts tiesību aktiem. Tiem ir prioritāte attiecībā pret jebkuru tiem pretrunā esošu noteikumu, kas paredzēts valsts tiesību sistēmā.

Nākamajā līmenī atrodas likumdošanas instrumenti.

Izpildvarai ir tiesības pieņemt noteikumus, piemēram, dekrētus, lēmumus, rezolūcijas, priekšrakstus, noteikumus, instrukcijas un rīkojumus.

Institucionālā sistēma

Institūcijas, kas ir atbildīgas par normatīvo aktu pieņemšanu

Likumdošanas pilnvaras ir piešķirtas Nacionālajai asamblejai. Tā var pieņemt, grozīt, papildināt un atcelt likumus.

Lai likumus īstenotu, Ministru padome pieņem dekrētus, lēmumus un rezolūcijas. Ministri izdod priekšrakstus, noteikumus, instrukcijas un rīkojumus.

Starptautisko juridisko instrumentu jomā Ministru padome slēdz starptautiskus nolīgumus, ja tai ar likumu piešķirtas attiecīgas pilnvaras. Nacionālā asambleja ratificē (vai noraida) starptautiskus nolīgumus:

kuriem ir politiska vai militāra būtība;

kuri attiecas uz Bulgārijas Republikas daļību starptautiskajās organizācijās;

kuri paredz Bulgārijas Republikas robežu izmaiņas;
kuros iekļauti pienākumi Valsts kasei;
kuri paredz valsts līdzdalību starptautiskā šķīrējtiesā vai tiesvedībā;
kuri attiecas uz cilvēktiesībām;
kuri ietekmē tiesību aktu darbību vai kuru izpildei vajadzīgi jauni tiesību akti;
kuriem nepārprotami vajadzīga ratifikācija;
ar kuriem Eiropas Savienībai tiek piešķirtas no Konstitūcijas izrietošas pilnvaras.

Lēmumu pieņemšanas process

Konstitūcijas pieņemšana

Jaunu konstitūciju, ja nepieciešams, pieņem Lielā Nacionālā asambleja, kuru veido 400 deputāti.

Sīkākai informācijai skat. Bulgārijas Republikas Konstitūcijas 158. panta 1. punktu.

Nacionālā asambleja drīkst grozīt jebkuru Konstitūcijas noteikumu, izņemot tos, kuri ir Lielās Nacionālās asamblejas kompetencē. Konstitūcijas grozījuma pieņemšanai ir nepieciešamas trīs ceturtdaļas visu Nacionālās asamblejas deputātu balsu, kas nodotas trīs balsojumos trīs dažādās dienās. Konstitūcijas grozījumu paraksta un izsludina Bulgārijas Valdības Vēstnesī Lielās Nacionālās asamblejas priekšsēdētājs septiņu dienu laikā pēc tā pieņemšanas.

Likumdošanas lēmumu pieņemšanas process

Konstitūcijas 87. pants paredz, ka ikvienam Nacionālās asamblejas vai Ministru padomes loceklim ir tiesības iesniegt likumdošanas priekšlikumu.

Nacionālā asambleja likumdošanas priekšlikumu pieņem divos lasījumos. Pirmajā lasījumā pilnībā apspriež visu likumdošanas priekšlikumu. Nacionālās asamblejas noteiktajā termiņā deputāti drīkst iesniegt rakstiskus priekšlikumus par grozījumiem likumdošanas priekšlikumā, kas pieņemts pirmajā lasījumā. Nacionālā asambleja likumdošanas priekšlikumu sīki izskata un pieņem otrajā lasījumā. Pieņemto likumdošanas priekšlikumu nosūta Bulgārijas Republikas prezidentam, kurš paraksta dekrētu par tā izsludināšanu. Jauno likumu izsludina Bulgārijas Valdības Vēstnesī, un tas stājas spēkā pēc trim dienām, ja vien tajā nav noteikts citādi.

Juridiskās datubāzes

Valdības Vēstnesis ir bez maksas pieejams [Valdības Vēstneša](#) tīmekļa vietnē. Tiešsaistes izdevumā ir pieejami Nacionālās asamblejas pieņemtie likumi, Ministru padomes dekrēti, starptautiskie nolīgumi un citi tiesību akti, kā arī visi paziņojumi par valsts iepirkumu un koncesijām.

Tādas komerciālas juridiskās datubāzes kā [Apis](#), [Ciela](#) un [Juridiskā enciklopēdija](#) piedāvā plašu juridisko informāciju, taču nav pieejamas bez maksas.

Lapa atjaunināta: 17/12/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairāk informācija par izmaiņām, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.